

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRIÓZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dógenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Balogh Ferenc ünneplése.

Debrecen, március 16.

Most, amikor a politikai élet csatazaja tölti be az országot és itt Debrecenben is a politikai és más hétköznapi érdekek kötik le a lakosság figyelmét, talán különösnek tetszik, hogy itt, ezen a helyen egy szerény ünnep keretében ünnepelt egyszerű, tudós professzorról emlékezünk meg.

Az ünnep az ős-kollégium egyik termében folyt le. Az ünnepelt pedig dr. Balogh Ferenc a theologiai tudományok nagynevű tanára volt.

A „Hittanszaki Önképző Társulat”, a theologiai ifjúság önképző egylete szerezte ezt az örömnapot az ős tudós tanárnak abból az alkalomból, hogy a társulat, melyet ő alapított, ez évben tölti be fennállásának negyvenedik évét.

Az öreg kollégium ős professzora jelent meg ma tanítványai közt, akik nagy szeretettel ünnepelték szeretett tanárukat.

Emlékbeszédben, költeményben, hangos énekszóban juttatták kifejezésre szeretetüket és nyújtották át a nagy alapítónak a hervadhatatlan babért.

Balogh Ferencet ünnepelte ma az ifjúság, aki negyven évvel ezelőtt ifjai lelkesedéssel megalapozta a „Hittanszaki Önképző Társulat”-ot s annak tizennyolc hosszú esztendőn keresztül volt buzgó, szorgalmas felügyelő tanára.

Az utóbbi időben több kitüntető megtiszteltetés érte a magyar református egyház nagynevű tudósát. E megtiszteltetések között talán legszebb elismerést a művelt külföld nyújtotta, amikor a genfi egyetem tanári kara, theologiai doktorainak sorába sorozta.

A ma este lefolyt ünneplés és kitüntetés méltóképpen sorakozik a kiváló magyar tudós eddigi kitüntetéseihez. Ebben a kitüntetésben és megtiszteltetésben ugyanis az ifjúság részesítette őt, amelynek oktatásán oly nagy szeretettel csüggött.

Sokat lehetne írni a mai ifjúsági egyletek életének a hanyatlásáról, régi tevékenyebb, munkásabb élettel szemben a mai közönyös ifjúsági életről. De úgy látszik ennek még nem érkezett el az ideje. Amely ifjúság még ily lelkesen tud ünnepelni, annak az ifjúságnak van még joga és ereje élni és munkálkodni.

A ma este lefolyt dr. Balogh Ferenc theologiai tanárnak, a ma-

gyar református egyház kiváló férfának az ünneplése erről győzött meg bennünket. (N. F.)

Politikai hireink.

A felosztatás előtt.

A kormány vád alá helyezése.

Budapest, március 16.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszter-einök ma reggel visszaérkezett Bécsből és magával hozta az országgyűlés felosztatására vonatkozó királyi kéziratot.

A bécsi audienciának eredményéről első sorban miniszter-társainak referál, azután pedig átiratban tudatja az országgyűlés mindkét házának elnökségével, hogy a király hétfőre összehívta az elnapolt parlamentet és hogy kedden a király helyettesítésével megbízott József főherceg a budai királyi várpalotában trónbeszéddel felosztatja az országgyűlést. Ezt az átiratot a képviselőház elnöke legkésőbb holnap megkapja, hogy nyomban intézkedhessék a Ház ülésének meghirdetéséről.

Hétfőn tehát megtartja a képviselőház utolsó ülését, amelyre az összes pártok nagy előkészületeket tesznek. Szombaton vagy vasárnap minden párt értekezletet tart, amelyen megállapítják követendő eljárásukat. Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke ma visszaérkezett Budapestre, hogy a párt elnökségével részletesen kidolgozza a párt taktikáját. Valószínű, hogy az összehívó királyi kézirat fölött szenvedelmes vita lesz, amelynek keretében a párt részéről indítványt

Paraszt-könyvtáros.

(A szlavonai magyarok életéből.)

A hó némán, imbolyogva pihézik.

Az uton tengerré dagad a latyak a vége-várhatatlan havazástól. A feneketlen locs-pocsban, barnára öszülő téli éjszakában keservesen dagaszt egy szürbe bujtatott, vakujju ködmenü atyafi, bütykös, gerezdes fűtykösével evezgetve a sekély mélységű, de boeskor-marasztáló kátyu levében. Gondosan körülkötözött rác-stílus lábbehje cuppogva merül el a sárban, s mikor nyomot lapit az agyagban, nyomdokát azon sebtiben önti el a hóle.

Zsiros, csurgóra vágott süvegét a szemébe vágja; rosszul szelelő pipacsutoráját a metsző fogai közé ássa és keményen baktat a réten keresztül egy rozmaringvirágos ablak felé, torony iránt, hogy a Kovács sógornál könyvet váltson.

Tudnivaló, hogy Lapos Péter uram palérozott férfi, aki szereti a könyvet s hogy ingyen olvashasson, hát keresztülvág inkább tüskén-csádén, vizen-tüzön át, ami elegendő bizonyosság olvasottsága, valamint művelődő kedve mellett. Azontul erősen sarkalja gyógyíthatatlan kíváncsisága is.

Pedig a szomszéd faluból kell átke-
rülnie, egy hágót megmásznia és egy fia-
Balatonat átgázolnia, hogy célt érjen. De
semmi az!

Könnyen birkózik meg a viszontagsá-
gal az az ember, akiben a lélekerő legyőzi a

csüggettséget, az acélakarát a nehézséget s s az élekedv a szeszélyes időjárás-szötte bosszuságot. Jó boeskor, elpusztíthatatlan egészség, no meg egy kis szűz dohány elfeledtet minden keserűséget.

Szinte kicsattanó kedvvel s pirosposz-
gás orcával csördül be Lapos uram vacsora
táján a sógora viskójába.

— Szöröncés jó estét! — ropogtatja
keményen, mikor becsosszan átázott boesko-
rában s végig csusztatja két bütykös uj-
ját a hókristályoktól ellepett bozontos ba-
juszán.

— Adjon Isten mindközönségesen! —
szól vissza nyájasan az ingujjban eszegető
gazda és szalonnától megszirosított száját seb-
bel-lobbal igyekszik letörölni szűkre gombolt
ingujjának koraiba.

Az asszony felszökken ültéből s egy-
szeriben letöröl egy amugy is patyolattiszta
székét.

Elkezelnek, aztán lepöndöríti a vendég
a subát a boglyas kemence vackába, hadd
szopja ki belőle a meleg a hideget, meg a
vizet.

Maga meg kínálatlanul is letelepszik az
asztal mellé a székre. Aztán merő szokásból
(hiszen régi keletű vérségkötelek képesolja
össze őket) körül jártatja kissé kemény te-
kintetét a szoba falán, zugain. Végig siklik
szeme a tálason, amely a konyhából télen
bekerült, a szentképeken, a karácsony óta a
mestergerendáról lefigyegő fenyőcsemetén
meg mi máson.

Mikor aztán ez is megtörtént, szóba
ereszkednek.

— Elhoztam, sógor, a könyvet, akit
szombaton adtál. Szép történet. Kár, hogy a
végit nem érhettem. Azt szeretném el-
vinni.

— Melyikét?

— Ahun azt a királyfit lefejezik. Azt
nem tudom mi történik tovább vele?

— Hát eltemetik. Egészíti ki a könyv-
táros egykedvűen szurdalván foga sóvényét
a villája ágaival.

Mig felesége merő tiszteletből a tűz
mellé szotyorodik le, hogy egyéb dolog hiján
ujja pereceit pattogtassa, ami mellesleg szől-
vén, kiváló gyönyörűség lehet.

— De mibe temetik és hogyan? külön
a fejit meg külön a testit? — faggatózik
a sógor.

— Már én azt nem t'om, könyeres paj-
tásom! — mer hogy akkor még a világon
se vótam.

— Hát azért keressük mög a könyvet.
A folytatását.

— Nincs annak folytatása. Ha csak
nem a — föltámadás.

— Ne mókázz sógor! a feleségöm is
szeretné tudni a végit.

— De ha nincs tovább.

— Az ostobaság lenne. Azt tunni kőne.

— Irgyunk a Juliánna-egyesületnek.

— Fekom-uccse, jó lösz.

— De valami más, az akad még? —

Szép istória Mátyásról.

fognak tenni a kormány vád alá helyezése tárgyában. A feloszlatási ceremónián a párt előreláthatólag nem vesz részt. A Kossuth-párt előreláthatólag csatlakozni fog a vád alá helyezési indítványhoz s a trónbeszéd felolvasásánál szintén nem fog megjelenni. Ilyenformán tehát ennél az aktusnál csak a Khuen-pártiak és a nemzetiségiek fognak az aulikus főrendek között a trónteremben hemzsegni.

A hétfői ülésre Gál Sándor elnök engedélyt adott Hódy Gyulának, hogy a királynak és az udvarnak a Lueger temetésén való szereplése miatt sürgős interpellációt intézzen a miniszterelnökhöz. Így tehát a hétfői ülés nagyon izgalmasnak ígérkezik.

Az új országgyűlés összehívására még nem történt intézkedés. A törvény szerint az új országgyűlésnek legkésőbb június 22-én kell összehívnia s így a választások megkezdésének legutolsó határideje június másodikáig, amelytől számítva, tíz nap alatt kell az összes választásoknak lefolyniuk. Az új országgyűlés összehívása pedig ebben az esetben május 12-én tételnékké válik a hivatalos lapban, mert az összehívástól, illetőleg a választások elrendelésétől a választások megkezdéséig legalább három heti időnek kell lenni.

Magyarország amerikai tükre.

Dorsey tanár magyarországi levelei a „Chicago Tribune”-ben.

— Harmadik közlemény. —

Debrecen, aug. 9. Évenként négy nagy országos vásárt szoktak tartani Debrecenben. Átlag mindegyik nyolc napig tart. Epen most folyik az egyik ilyen vásár, melynek tegnap és ma voltak a legjelentősebb napjai.

Nemcsak Magyarországon, de egész Európában híresek a debreceni vásárok. Mondják, hogy valamikor felülmúlták az ilyenkor látható változatos ruhaviseletek tekintetében a hírneves oroszországi, nisni-novgorodni vásárokat. Mielőtt még vasutak épültek volna: Magyarország egész keleti része, Erdély, sőt Románia is Debrecenben szerezte be szükségleti cikkeinek nagyrészét. Nemcsak a nagy mezőgazdák, állattenyésztők sereglettek ilyenkor ide, hanem az Alföld kereskedői, házalói, cigányai is, sőt eljöttek a budapesti, bécsi, sokszor még messzebb eső vidékek kereskedői, iparosai, hogy áruikat kiesereljék a kelet üzletberekével.

Egy lépés a kereskedelem fejlődésében.

Ilyenformán az ily városokat a kereskedelem fejlődésében tett lépésnek tekintjük. Még mindig vannak helyek a földön, hol a kereskedelemnek azon legkezdetelesebb formája van szokásban, mikor két üzletkötő fél nem is látja egymást. Ilyen kezdetleges kereskedelem van a maláji szigeteken, hol a benszülöttek gummit, szőlőt stb. egy bizonyos helyen raknak le s eltávoznak onnan. Mikor néhány óra múlva visszatérnek, a tárgyak helyén vas nyulhegyeket s más cikkeket találnak.

A kereskedelem fejlődésének egy későbbi korszakában az egyes felek már nem féltek az egymással való találkozástól s személyesen is érintkeztek. Ez volt szokásban az amerikai indianusok között is a történelem előtti időkben.

A hajdani világban, különösen Ázsiában, az üzleti élet legfontosabb tényezői a bazarok, piacok voltak; ma már ez is mindinkább kivészében van, kivéve azon távol eső vidékeket, melyek a vasuti közlekedéstől messzire fele esnek. Ezek a piacok szinte, kivétel nélkül olosó, komisz cikkekké válnak elárasztva, melyeknek terjesztését egyes népek szinte teljesen lefoglalták a maguk számára.

Satrakkal szegélyezett utcák.

Senkit sem lep meg a debreceni nagy vásáron, hogy a vásárterhez vezető utcák mindkét oldalán apró satrakkal van szegélyezve, melyekben az olosó árucikkek megszámlálhatatlan mennyiségű variánsai vannak kirakva, — de azon sem kell megütköznünk, hogy ezen satrak kereskedői zsidók. Messze délre innen az örmény lép a zsidó helyébe, ki mint kereskedő, feler tíz zsidóval.

Ezen sátorutcákban talán azok a helyek a legérdekesebbek, hol lisztből és mézből készült apró süteményfeléket árulnak. Számtalan formája van ezeknek s mielőtt megsütnek, különböző mintákat préselnek rájuk; egyes darabokon Magyarország címerét lehetett látni.

Érdekes nép tolong a sátorok között, hol minden 100 ember közül 99 fajmagyar paraszt. Jó modoru, jó természetű sokadom ez, nem tulságosan vidám, de a szegénységnek, elnyomásnak sem lehet észrevenni a tüneteit. Igen sokan meztelán járnak közülök, de az asszonyok többsége cipőt hord, a férfiak pedig nehéz eszmat, minék szára térdig ér.

A női viselet festőességéből kevés marad meg; ruhájuk csaknem kivétel nélkül kék mintás gyári szövet. Széles, rengő szoknyát, egyszerű derekat (biuzt) viseinek, — fejük kék kendővel van bekötve.

A férfiak ruházata festői.

A férfiak sokkal inkább megőrizték ruházatuk ősi divatját s inkább viselnek házi készítményű darabokat, mint a nők. Legfeljebb a férfiak ruházatában a fehér vagy kék vászonból készült, térdigérő nadrág, mely olyannyira bő, hogy első tekintetre szoknyának látszik. Az uralkodó szín a fehér, ámár a juhászok kéket hordanak, mint nekem mondtak azért, mert hosszabb ideig lévén távol családjuktól, nem képesek szűkség szerint eleget mosatni; a gulyások, csikósok, gazdasági munkások leginkább fehér hordanak.

Legérdekesebb és legdiszesebb darabjai a férfiak ruházatának a nagy festői kabátok, melyek mind házi-zövési anyagból készült hazai gyártmányok. Csaknem száz sátorban ilyen házikészítményű kabátokat árultak. Fehéres szürke gyapjuból vannak ezek készítve, térdig érnek, széles ujjakkal és hátul lefőgő terjedelmes gallérral. Az ujjak, a gallér, de sokszor magának a kabátoknak javarésze is előlhatul díszesen van kivarva sejtymmel. A himzések mintázata főként geometrikus, de igen kedves, megszokott forma a pávatoll és a magyar címer is.

Dr. Balogh Ferenc ünnepélése.

A főiskolai „Hittanszaki Önképző Társulat” negyvenéves fennállása alkalmából emlékülünnepelet rendezett alapítójának, Balogh Ferenc dr. hittanárnak tiszteletére.

A főiskolai „Hittanszaki Önképző Társulat” egyszerű lelkes ünnepélyt rendezett negyvenéves fennállása alkalmából alapítójának Balogh Ferenc theologiai tanár tiszteletére az akadémia I. sz. termében. A terem színültig megtöltötte az ifjuság és a főiskola tanárkarából is számosan megjelentek az ünnepélyen az ünnepelttel együtt.

Az ünnepély fél 8 órakor kezdődött a kántus ének számmal, amely után Erdős Károly szénior, a társulat elnöke mondott

— Vagy mese?
— Azt elvitték.
— Hát a Sherlock Holmes?
— Holmes, az egy vót még, nem tudom ittend van-e? Te asszony! nem vitte el sönki?

Az asszony bátorlaltul fonja tovább a szót:

— Igaz, hogy náunk járt a Varga koma, de már nem tudom, hogy mi vót az a könyv, akit elvitt.

— Hát nem irtad fő? — kérdi szeliden feddőzve az ura.

— Dehogyan nem. Főlirtam.
— A kalandáriumba?
— Nem oda, hanem abba a könyvbe, akit kiváltott a koma.

— No, akkor még jó szörönese. Vigasztalódik az ember.

— Hát nézzük meg, milyen könyv van még a könyvtárban.

„A könyvtár!”

Az még a java!

— Asszony, kotorázd ki csak a könyveket!

A fürge menyecske térül-fordul a butoroktól tultomott szobában.

Egyik ágynál leguggol és az ott heverő esiptető vassal kinuzza a könyvtárszekerényt.

Ez pedig nem egyéb, mint egy keskedt, elnyűtt csalán-zsák. Ebben lapit az a néhány könyv, am t egy józándoku egyesü-

let adományozott a szlavóniai magyarságnak, ahol summasan laknak.

Az ember közrekapja a zsákot s kiönti belőle azt a néhány agyonlapozott kötetet, amely még kiválthatlan, akár a kolompér. Nyilván szimbolikus értelemben mérlegelven a zsák tartalmát, mint a lélek eledelét, a szellem abrakát, a gyomor tápiáleka utau. Összel burgonya, télen olvasmány. Ez a dolog rendje. Kezdi aztán valogatni, mint a szakacsné a lencsét. Ez zsiszikes, ez egészséges. Ez mese, tehát szellemi fűszerszám. Emezt a nonvédbogar irtasáról, meg a cirok-termesztésről értekezik, tehát zsiszikes.

A gazdasági irányuak vadonatujak is ám, akár a szivarszipka, amelyet csak bírva-asztáskor vesznek használatba.

Lapos uram szeretné tudni, milyen könyvek vannak? hol a jegyzékük? s mit olvasott már?

Ez azonban meddő kívánság. Mintha a leszemezett karácsonyfát akarnak arra kényszeríteni, hogy bimbózzék s teremjen cukorgyümölcsöt.

Kovács uramnak eszébe ötlük, hogy a könyvekről ő vezetett ugyan kimutatást, de az a Kossuth-könyv keménytábjára van rávezetve, az pedig alkalmasint a harangozófal van. Mivel pedig az egyházi a szomszéd faluban lakik: így a kérdezősködés hiabavaló.

Lapos uram kénytelen-kelletlen veszi fel egyre-másra a köteteket, de mindenik gyanusan új.

Meg is teszi mindenikre a megjegyzését — Szántásra akar az urfele munkot tanítani? Hát mikor szántott Mátyás óta akármelyik is?

— Igazad van, sógor! bólogat rá elégedetten a könyvtáros-gazda.

— Söprőcirkol! ki a fityfene akar söprüt csinálni?

— Nem akarunk rajta nyargalászni, mint a gellérthegyi szipirtók.

És indulatosan dobálta bele egyik kötetet a másik után a szájáttató zsák fekete gyomrába, vagyis a könyvtár rekesztékbe.

— Nincs több könyved, Jóska? — kérdi végül összeszorult szívvél s méregtől reszkető ajakkal.

— Nincs, — feleli amaz könnyelmű hányivetiséggel.

— Hát azért gyalogoltam én két ór hosszat erdőn, tengőron keresztül, hogy üre vakujjal bandukoljak most haza? — Mi szól az asszony is hozzá?

A gazdasszony, aki eddig a könyvtárszekerény mellett rendezgette a szakajtóban meggyülemlett tojásokat, a nyoszója alatt: örvendetesen kiált most föl:

— Ehun van egy ittend is! — mutat föl egy maszatos könyvet — amelyet a nyirkos, füledt szoba agyagpallóján kikezdett már a penész.

— Mi a címe? — kérdi az ura.
Lapos uram azonban, mielőtt a könyvet részletes vizsgálatnak vetnék alá — le-

lelkes megnyitó beszédet és egy emlékkönyvet nyújtott át az ünnepeltnek. — Ezután Takács Imre 3. th. hosszabb emlékbeszédben méltatta az alapítónak és a 18 éven keresztül lelkes vezető tanárnak az érdemeit. Indítványára ezután az I. számú akadémia termet „Balogh-terem“-nek fogják elnevezni.

Majd Szombati Szabó István 4. th. olvasva fel alkalmi költeményét nagy tetszés mellett. Szép költeményét ekképen fejezte be:

„Egyszer, hol, hol nem, volt egyszer egy ember. Olyan volt, mint egy kedves nagyapó. A szíve csupa szív volt, a haja ezüst, Mosolygó volt a szeme, ragyogó. Volt egyszer egy szép meséző öreg ember, Az unokái voltunk és szeretettük. És hallgattuk az iskola padon... Meséket mondott, mint a nagyapánk: Az Isten áldja meg nagyon, nagyon“.

Végül az öreg Nagytiszteletű Balogh Ferenc állott fel szólásra és megindulva köszönte meg ezt a nem várt meglepetést. Beszédében megemlékezett az elmúlt 40 év nevezetesebb eseményeiről, majd lelkes beszédet azzal fejezte be, hogy az ifjúság őrizze meg lelkében a vallásosságát, ezt „a kicsi arany morzsát“, hogy így az egyesület még sokáig fennálljon és virágozzék. Percekig éljenezte az ifjúság az ősz professzort. — A főiskolai énekkar énekelt még ezután s az ünnepély 9 órakor véget ért.

Egy varróleány bűnös szerelme.

Elakarta pusztítani gyermekét.

Debrecen, március 16.

Egy szegény varróleány tiltott szerelmének megrendítő utójátéka játszódott le ma az esteli órákban. Perlovits Adél 17 éves varróleány ugyanis, aki a debreceni klinikán egy fiugyermeknek adott életet, hogy szegényét ismerősei előtt eltitkolhassa, gyermekgyilkosságra határozta el magát. Ez csak a véletlennek köszönhető, hogy a gyermekét még ideje korán megtudták menteni az életnek.

vén benne egy kupányi idealizmus — lelkesedve kapja el a kincset.

— Ne nézzed mög, Orzsi! Elviszem látatlanban, mert még könyv nélkül térök haza. S azzal a vakujjba rejti, rágyújt és kászolódni kezd.

El is köszön annak rendje módja szerint. Mielőtt kilép a vak sötétbe, visszaszól a pitarból:

— Addig tudd mög, Józsi, mi lőtt avval a királyfiával? Nem nyugszok addig, míg a végére nem járok.

— Jól van, jól! — kiált utána mosolygva a házigazda s bereteszeli az éjjeli vendég nyomán az ajtót.

...Mikor aztán lenyugodtak: megszólal a tücsökeirpelés patka mentén az asszony.

— Embör!

— Na!

— Tudi kee, mi vót az a könyv, akit találtam.

Tudi a rozsdal!

— A tavali kalandáriom.

— Tüh, a ritkán jóllakott istállóját neki! De keserves pofát vág majd hozzá a sógor.

— Majd csak mögszolidül — veti utána felhalkan a menyecske, — abba van beirva, hogy még egy koronával tartozik a sógor.

— Jó szörönese még, hogy jó órában lögyön mondva, mert még visszahozná az éjjel a tökfilkó, — nyugtatta meg magát a gazda s a fal felé fordult.

Haller Jenő.

Az esetről tudósításunk a következő; Perlovits Adél 17 éves máramarosszigeti varróleány szerelmes volt egy fiatalemberbe. A szerelemnek következményei lettek. Miután a szögyentől meg akarta kimélni özvegy siketnéma anyját, aki Máramarosszigeten lakik, Debrecenbe jött, hogy a bábaképezdén vétesse fel magát. Ez március 3-án történt. E hó 7-én egy fiugyermeknek adott életet s tegnap, miután teljesen egészségesnek találták, a klinikáról elbocsájtották.

Perlovits Adél pénz nélküli, céltalanul bolyongott az utcákon. Haza szeretett volna utazni Máramarosszigetre, de utiköltsége nem volt. Értlen-szomjan járkált Debrecen utcáin s többször megfordult az állomáson, ahol a fiatal, barna leányt látták egy idősebb nővel beszélgetni. A csecsemő ott volt a karján s ha felsírt, csititgatta.

Esté volt már, amidőn az állomás épületét elhagyta. Utját a Homokkert-sor felé vette. Egyszerre a 81. számú háznál hirtelen elhatározta, hogy megszabadul gyermekétől. Észrevétlenül beosont a házba s a csecsemőt egy félreeső helyre dobta. Majd újra visszament az állomásra.

A ház tulajdonosa, Barabás Zsigmond máv. főkalauz kevéssel az eset után tért haza s midőn a félreeső helyre indult, gyermekírás hangja ütötte meg a fülét. Utána nézett a dolognak s rögtön észrevette, hogy mi történt. A mocsokban egy kis gyermek hevert.

Értesítette Furkó László vasúti őrsparancsnokot, aki a mentőkért telefonált s az ártatlan apróságot a mélységtől kihúzták. A vizsgálatot megindították s alig egy óra múlva a tett elkövetése után Perlovits Adél le volt tartóztatva.

A rendőrségen kihallgatták s azt vallotta, hogy nyomora vitte a bűnös tett elkövetésére. Haza akart utazni Máramarosszigetre, hogy anyját, aki beteges és siketnéma, támogassa.

Perlovits Adélt az ügyészség fogházába kísérték.

Mit hozott a gólya?

Márkus néni ajándéka.

Debrecen, március 16.

A debreceni rendőrséget tegnap éjszaka óta nem mindennapos esemény foglalkoztatja. A dologban egy urias külsejű asszony, vagy leány szerepel, aki Debrecenbe jött néhány nap előtt, mert családi örömkönek nézett elébe.

Az illető felkereste Korpási Dánielné Csapó-utca 54. szám alatt lakó szülésznőt s arra kérte, hogy adjon neki helvet addig, amíg tul lesz a várandó eseményen. Korpásné kijelentette, hogy nem állhat rendelkezésére, mert lakása nem megfelelő. Ajánlotta azonban az ismeretlen hölgynek asszisztensét, özv. Márkus Györgynét, aki az Eötvös-utca 110. szám alatt lakik.

A véletlen úgy akarta, hogy míg Korpásné beszélgetett az ismeretlen nővel, oda érkezett Márkusné, aki megtudva miről van szó, felajánlotta lakását a szülés bekövetkezéséig. Ugy is történt. A nő berendezkedett az Eötvös utcai lakásban s e hó 14-én egy egészséges leánygyermeknek adott életet.

Tegnap, kedden délután az immár anyává lett hölgy arra kérte Márkusné, hogy vigye a postahivatalba az általa irt táviratot és levelet. Márkusné a kérésnek eleget tett. Míg a postán járt, az illető nő felkelt az ágyból, felöltözött és eltűnt.

Kis gyermekét hátrahagyta s a következő sorokat írta Márkusnénak:

Kedves Márkus néni! Bocsásson meg, hogy így visszaélek jószágával, de én egy szerencsétlen nő vagyok. Gyermekemet kereszteljük meg és adják a lelenobe, én tovább nem élek. A temetőbe megyek meghalni...

Ezután még van egy pár olvashatatlanszó. Az irás igen kuszált, úgy, hogy kibetűzni is alig lehet.

Márkusné az ámulattól előbb nem tudott hová lenni, — végre este arra szánta magát, hogy feljelenti az esetet a rendőrségen.

Itt kihallgatták s előadta, hogy a távirat — amelyet az ismeretlen nevében feladott, — Szilágyi Kálmán névre Körösmezőre szólott. A távirata szövege ez volt:

„Jöjjön rögtön. Irén“.

A levél, melynek tartalmát nem ismeri, Kállay Sándorné, Körösmező, pályaudvarról szólott. A rendőrség a körösmezői határrendőrséghez táviratozott, hogy az illetőket hallgassa ki.

A rendőrség az eltűnt nő kinyomozására megtette az intézkedéseket. Felkutaták délelőtt a nagyerdőt s a temetőket de seholse tudtak arról, hogy a leírás szerinti nő megfordult volna.

Valószínű, hogy nem azért említi az öngyilkosságot, hogy azt végre is hajtsa, hanem azért, hogy a hatóságot félrevezesse.

A vizsgálat folyik.

Az ördög bibliája.

Ujabb áldozatok.

Debrecen, március 16.

Azok a bűnös, hazard kártyajátékok, melyeket nyuzodtan tűr a rendőrség, úgy látszik, kezdnek mindjában-jobbban elharapózni. Csak nem régen egy tekintélyes iparos ember dobta el magát az életet nagy kártyavesztés miatt s most ujabb áldozatokat követelt ma magának az ördög bibliája.

Az eset a következő:

Ma reggel úgy 7 óra tájban a Piac-utcán öngyilkosság történt. Lőkövits Arthur ékszerész Kreizler Salamon nevű 14 éves tanulója vetett véget életének egy jól irányzott lövéssel.

A fiatal gyermek tettét az üzletnyitás előtt követte el. A golyó a mellébe furdott s oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid szenvedés után kiszenvedett.

Mint értesülünk, tettét azért követte el, mert a neki átadott 105 koronát előző éjszaka elkártyázta.

A másik áldozat, aki ugyan nem határozta el magát ily végzetes lépésre, Pap Károly, a Hitel bank szolgája.

Pap előző napon 750 koronát szedett be a jéggyár alapjára s ezt az összeget usztatta el kártyán.

Mind-ezekről a rendőrség is tudomást szerzett s megtette az intézkedéseket. Nem szólnánk semmit, ha nem tudnánk, hogy mik ezek az intézkedések: a teljes nem-törődomség.

Ugy tudjuk, Végh Gyula főkapitány hatáskörébe tartozik e veszedelmes kártyabarlangok elsöprése, aki bizonyára a szomorú tapasztalatok után nem sokat fog töprengeni a teendőkön.

Négymillió örökség a Kurián.

A végrendelet hamis.

Budapest, március 16.

Mikor másfél év előtt Gelléri Szabó János, az ismert budapesti nábob meghalt, egy házaspár jelentkezett a milliókért. Már pár nap múlva, 1908 novemberében beállított a VI. kerületi járásbíróhoz Battik Sándor földbirtokos és a felesége, született Fülöp Gizella s az elhalt öreg urnak egy végrendeletét mutatták fel. Ebben a végrendeletben az állott, hogy az öreg ur ugyszólván minden vagyonát, közel 4.000.000 koronát, Battikékra testalt.

A végrendelet, lehet mondani, megdöbbenést keltett. Nemcsak a rokonok, de az elhalt öreg ur minden ösmerőse is csodálta, hogy G. Szabó János az előbbiekről s főként Budapest jótékony intézményeiről megfeledkezett. Mert hisz mindig bőkezű pártfogója volt a kulturális és jótékony intézeteknek. Aztán az aggastyán jóbarátai már évekket ezelőtt látták egy másik végrendeletet, amelyben a dús gazdag milliommos éppen kitagadta Battik Sándorékát, mond-

ván, hogy ezek nem szolgáltak rá az ő jóakarására.

Battikné, még hajdon korában gazdasszonya volt az öreg urnak, aki mint jó családból való, szép és fiatal leányt vette magához Fülöp Gizellát. A „gazdasszony“ valósággal zsarnoka lett az idők folyamán. Amellett, hogy évente 10,000 koronát kapott zsebpénzül, külön is tudott a pártfogójától nagyobb összegeket kapni s ennek dacára rosszul bánt a magával tehetetlen aggastyánnal. Még ütötte-verte is.

Történt aztán, hogy 1907-ben Fülöp Gizella 100,000 korona hozományt kapva jötevéjéül, férjhezment Battik Sándorhoz, egy Amerikában is járt viharos multu, de szép szál fiatalemberhez. Az új pár egy birtokot vett a nógrádmegyei Galabocson, ahol Battik, lezúllott zsenri-ivadék, ismét az uri hajlamú szerint való könnyelmű életet kezdett. Hamarosan tele lett adóssággal, már licitálni is akarták a birtokot.

Ez volt a rugója annak, hogy Battikék elhatározták, hogy a sir szélén álló G. Szabó János nevében hamis végrendeletet fabrikálnak. Hamarosan találtak segítő társakat: Krudy Ferenc losonci közig. írnok, Krudy Gyula és Krudy Jenő losonci rendőrségi írnok és Landau Samu közig. írnok személynében. Ezeknek, ha sikerül elkaparintani a milliókat, Battik 30,000—50,000 koronát ígért. Mikor így mindent megbeszéltek, meghívták az agg Szabó Jánost egy kis mulatság ürügye alatt Galabocsa, ott együtt volt az egész kompánia, folyt a pezsgő, szólott a cigánymuzsika — s közben elkészült a hamis testamentum is. A nábob minden ingó, ingatlan vagyonát, készpénzét és ékszereit a Battik-párnak testálta, már t. i. az írás szerint, amelyre odahamisították G. Szabó nevet.

Amint a végrendelet bíróság elé került, a rokonok rögtön büntető főljelentést tettek és Battikékat nyomban letartóztatták. Velük együtt a bünszövetség többi tagja is börtönbe került s ezek menten töredelmes vallomást tettek. Elmondották, hogy Battik biztatására, fejedelmi honorárium reményében vállalkoztak a hamisításra azon a galabocsi céccön, amelyen az agg nábobot egyébként leittatták s vele akarták az írást aláírni. De az öreg ur még ebben az állapotában sem volt erre hajlandó s ekkor aztán őket hamisították az aláírást is.

Befejeztetvén a bünvizsgálat, a törvényszék, majd a kir. tábla is Battik Sándort 3 és fél, Fülöp Gizellát 3 és fél évi fegyházzal, Krudy Ferencet 2 évi fegyházzal, Krudy Gyulát és Landau Samut 1 és fél évi börtönnel és végül Krudy Jenőt 1 évi börtönnel sújtotta. A bünbanda fellebezett még a Kuriához is, melynek IV. büntető tanácsa ma foglalkozott a vakmerő hamisítás miatt folyó bünpörrel.

A legfőbb bíróság csak holnap hozza meg az ítéletét.

UJDONSÁGOK

— **Személyi hir.** Kovács József polgármester a város közügyeinek megsürgetése miatt Budapestre utazott. A polgármester több napig lesz távol.

— **Ajánlatok a Tábarnoki házra.** Ma járt le a Szikszay és Tábarnoki házak hasznosítására vonatkozó pályázatok beadásának határideje. Mindössze három ajánlat érkezett be, amelyeket délelőtt 12 órakor bontott fel a bizottság Veszey Imre főjegyző elnöksége alatt. Jelen voltak dr. Magoss György főügyész, Körner Adolf, dr. Vargha Elemér tanácsnokok, Roncsik Lajos főszámvevő, Boros József mérnök, Márk Endre és Szentkirályi Tivadar bizottsági tagok. Ajánlatokat Rimanóczy Kálmán nagyváradi, Tóth István és Sesztina Jenő, valamint Pavlovits és Szilágyi debre-

ceni építészek tettek. Mindhárom 3 emeletes bérházat terveznek 800 ezer koronán felüli költséggel. — Rimanóczy a város pénzéből építendő fel s 80 ezer korona évi bevétel biztosítana. Tóth és Sesztina, valamint Pavlovits és Szilágyi saját költséjükön építkezének, amelynek ellenében Tóthék 35 évre, Pavlovitsék 50 évre kötnék le a palota bérletét, évenkénti 20 ezer koronával. — A bérlet lejártá után a bérház a város tulajdonába megy át. Az ajánlatokat a bizottság kiadta a mérnöki hivatalnak.

— **Rákosi Viktor Nánáson,** Rákosi Viktor a nánási kerület illusztris képviselője a március 15-ikét választói körében töltötte Hajdunánáson. Az igaz, függetlenségi érzelmű hajdupolgárság fényes-lelkes ünnepség keretében üte meg a magyar nemzet daljás emléknapját, a nagy idők nagy írójával: az önzetlen szív és tiszta kéz politikusával: Rákosi Viktorral. A polgárság ünnepét Berencsy János dr. függ. pártelnök nyitotta meg. Utána Rákosi Viktor, debreceni kisérfői közül pedig Király Péter dr. beszölte, a nánásiak szünni nem akaró ünnepeléséi között. A lelkes ünnepséget a „dalárda“ éneke nyitotta meg és zárta be. Rákosi Viktor pár napig választói között marad.

— **Magántanári habilitáció.** Tóth Lajos debreceni jogakadémiai tanárt a magyar jogtudományok magántanárává habilitálták.

— **Országos ipari szövetkezet kongresszus** lesz Budapestén március 28-án. Tájékoztást ad a kongresszus irodája (Budapest, VII. Csengery-utca 1. sz.)

— **Kié a színház?** A városi tanács mai ülésén foglalkozott a színház bérbeadásának kérdésével. Rövid tanácskozás után 1911 októberétől kezdődőleg három esztendőre egyhangulag Zilahi Gyulának ítélte oda a színházat. Komjáthy János pályázatát visszavonta.

— **Atléta majális.** Alig mult el a fényesen sikerült Jogászbál, a jogász ifjuság már is megkezdte az előkészítést az Atléta majálisnak. A majálist a jogászság kebelében fennálló „D. A. A. C.“ sportegylet rendezi. A száz tagu rendezőség már megkezdte működését. A majális iránt, mely a Dobosban május hó második felében lesz, ugy helyben, mint a vidéken már is a legszélesebbkörű érdeklődés nyilvánul.

— **A kamara közgyűlése.** A kereskedelmi és iparkamara rendes közgyűlést tart ma délután fél 4 órakor. A tárgysorozaton számos igen fontos ipari-kereskedelmi érdekű ügy van kitűzve.

— **Felolvasó-est.** Ma délután 5 órakor tartatik meg a rom. kath. főgimnázium disztermében az ez idény utolsó felolvasó-estéje, a következő műsorral: 1. Karének. Éneklő a Svetits tanintézet tanítónőképzőjének énekara. 2. „La Regatta Veneziana“ (Liszt.) Zongorán előadja dr. Eisler Mór. 3. a) Román b. „Boccacío“ operettből, b) Aria a „Ripp van Winkle“ operettéből, c) Kovács Ernő „Kesergő leány“ című dala. Éneklő Bárdos Irma. Zongorán kíséri Mártonfalvy György. 4. Beszámoló beszéd. Tartja dr. Jászai Rezső, a rendező bizottság elnöke. 5. „Az ur itél“. M. ódráma. Irta Váradi Antal. Zenéjét szerzette Neumes. Előadja Lugossy Béla. Zongorán kíséri Mártonfalvy György. Harmoniumon kíséri Husz Lajos. 6. „Dalaimból“. Irta s felolvassa Tóth Árpád. 7. a) „Cremonai hegedűs“, b) Legszebb áriák a „Luxenburg grófja“ operettből, c) Rákóczi induló. Előadja a Kiss Béla zenekara. Ezen utolsó felolvasó-estre jegyek kaphatók Antalfy József könyvkereskedésében. (Piac-utca, Ujfalusy ház.)

Uj debreceni ügyvéd. Gál Zoltán dr., a debreceni jogászfijuság egyik legkedveltebb, legmunkásabb tagja kitűnő sikerrel tette le a napokban Budapestén az ügyvédi vizsgát. Gál Zoltán dr. neve ismert a debreceni közönség előtt, mint kiváló poéta és neves ujságíró, aki publicistai működésével nagyobb érdeklődést vont magára. Az új ügyvéd munkássága elé bizonytal váraozással és szeretettel tekint Debrecen város közönsége, akiben kiváló erőt nyer mindenféleképpen társadalmunk. Gál Zoltán dr. ügyvédi irodáját Miklós-utca 1. szám alatt ma már meg is nyitotta.

— **Pályázati hirdetés** a Budapestén és Kolozsvárott tartandó gyümölcsészeti tanfolyamokra. Budapestén (a m. kir. Kertészeti tanintézetben) folyó évi április 11-től 16 ig; Kolozsvárott (a m. kir. Gazdasági Akadémiánál) folyó évi április 18-tól 23-ig gyümölcsészeti tanfolyam fog tartatni. Célja ezen tanfolyamoknak: a) hogy a fiatalabb lelkészekben a gyümölcsenyésztés iránti érdeklődés felkeltessék s nekik alkalom adassék arra, hogy a gyümölcsenyésztésben némi kiképzést nyerjenek; b) hogy a fa tenyésztésének, a fa nemesítésének s a gyümölcs értékesítésének feltételeit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve, e hasznos és nemesítő foglalkozásnak az életben mivelői, tanítómesterei és buzgó terjesztői legyenek. A két tanfolyam mindegyikére külön-külön 12 lelkész fog az állam költségére felvétetni s ezek egyenként 32 korona utazási átalányt és napi 5 korona ellátási díjat kapnak. Felhivatnak azok a lelkészek, akik ezen tanfolyamokon részt venni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, ha Budapestre folyamodnak, folyó évi március hó 20-ig, ha pedig Kolozsvárra, március hó 31-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjesszék fel. Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni. A kérvényben a folyamodó lakhelye (vármegye, község), életkora, nyelvismerete, valamint az is felemlítendő, hogy a vidék, melyen lakik, kedvező-e a gyümölcstermelésre. Az a lelkész, aki már ily tanfolyamon részt vett, nem pályázhatik. Segédlelkészek sem vétetnek fel. Az állami ellátási díj mellett felveendő lelkészeken kívül fel fog még vétetni a két tanfolyam mindegyikére 3—4 földbirtokos vagy gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket folyó évi március hó 20-ig terjesszék be közvetlenül hozzám. Budapest, 1910 február hó 14. M. kir. földmívelésügyi Miniszter.

— **A szabadiskola.** A szabad iskolában ma 17-én este 6 órakor dr. Szász Adolf orvos tart előadást: a halotthamvasztásról.

— **A Perczel nővérek gyásza.** Nagy fájdalom és mély gyász érte a Perczel nővéreket, a színházi közönség két kedvenc művésznőjét. Mint derős égből a váratlan vilámcsapás, ugy érte őket szeretett édesanyjuk halála. A teljesen egészséges, jókedvű, életvidám urasszonyt a szíve ölte meg. Szívszélhűdésben halt meg tegnap éjjel. Halála mély gyászba borította hozzátartozóit. — A Perczel nővérek mélyes gyásza iránt általános a részvét. Az elhunyt urasszonyt ma délután temetik el a Kandia-utca 15. számú gyászházról.

— **Hivatal szünet.** Az állami anyakönyvi hivatalban pénteken a hivatalos órák szünetelnek.

— **Katonai cikke egységárai.** A kereskedelmi miniszter megküldötte a kamarának a hazai kisiparosoknál 1909. évben megrendelt és a közös hadseregünél ujonnan bevezetett, illetőleg átalakított bórnemű ruházati és felszerelési cikke után fizetendő és véglegesen megállapított egységárak jegyzékét. Ez a jegyzék a kamaránál betekinthető.

— **Öngyilkos öregasszony.** Nádudvarról jelentik: Ludmann Antalné született Csizmadia Zsuzsanna tegnap délután 80 éves korában öngyilkossági szándékból felakasztotta magát. Hozzá tartozói mikor az esetet észrevették, az öngyilkos öregasszony már halott volt. Hogy miért határozta el magát Ludmann Antalné az öngyilkosságra, nem tudják. Valószínűleg már megunta életét. Az előjáróság az esetről jelentést tett az ügyészségen, amely a temetési engedélyt megadta.

— **Odesszai kiállítás.** Odesszában (Oroszország) folyó évi október 1-ig tartó ipari és mezőgazdasági kiállítás lesz. Részletek megtudhatók a kamara hivatalában.

— **A párisi orvosi akadémia vizsgálata szerint a magyar Ferencz József-keserűviz „hashajtó sókban különösen gazdag.”** Egy berlini világhírű tudós kijelenti, hogy a Ferencz József-vizet gyakran rendel, „mindig megfelelő biztos sikerrel”. London egyik legkiválóbb vegyész megállapítja, hogy „a Ferencz József-viz a legerősebb az összes Angliában árusított vizek között”. Még Amerika egyik legismertebb orvosi szaklapja is konstatálja, hogy a valódi Ferencz József-keserűviz használata Amerikában „kiméletes hatása miatt az utóbbi években különösen előtérbe nyomult.”

— **Tüzek.** Rövid idő alatt három tüzeset is volt Debrecenben. Az egyik éjszaka történt a Piac-utcán levő Geiger-házban. A tűz az egyik szobában keletkezett s a tűzoltóságnak nagy munkájába került, míg megfékezte. — A másik tüzeset tegnap reggel volt a Kereskedelmi Csarnok könyvtárhelyiségében. A padlókeze felrobbant s haidejében észre nem veszik, komoly veszedelem ütött volna ki. A tűzoltók kivonultak s elnyomták a tűz csiréit. — A harmadik tűz pedig az Agárdi-utcán ütött ki. Egy nádas ház gyuladt ki, amelyet a kivonult tűzoltóságnak nem sikerült a szél miatt eloltani és így a tűz még a szomszédos ház fedelére is belekapott, de már ott nagyobb kárt nem okozott, mert sikerült a tűzoltóságnak elfojtani.

— **A vénülés elhárítása és az élet meghosszabbítása** című most megjelent könyv füzve 4 korona, kötve 6 korona Aczél antikváriumában.

— **Amerikába szökött gyilkos.** Az Északamerikai Egyesült Államok magyar konzultsága táviratozza: Egy Miller József nevű loraini (Ohio-állam) lakos feljelentést tett a konzultságnál Tóviskes Imre hajduböszörményi illetőségű, jelenleg Lorainban lakó munkás ellen, ki annak idején meggyilkolt és kirabolt egy házulót és a rablott pénzzel Amerikába szökött. Az ügyészség a vizsgálatot sürgősen megindítja.

— **Pekár-kölcsonként kastély K 4.** — Bródy, Rembrandt férjek K 4. — Szomaházy, lila test; sárga sapka, 2 kötet K 650, most megjelent könyvujdonságok kaphatók Hegedus és Sándornál, Kossuth-u.

— **Rendőri hírek.** (Veszelmes kóbor kutyák az utcán.) Az utcákon kóborló kutyáktól — úgy látszik — a járókelő közönség nem lehet biztonságban. Ezt bizonyítja az alábbi két feljelentés: Kalmár Imre városi hajdu panaszt tett Adler Ignác ellen, kinek egy szájkosár nélkül tartott kutyája az utcán a lábát megharapta. — Szilvási Péterné Péterfia-utca 45. szám alatti lakosnő pedig Nagy Lajos Eötvös-u. 31. sz. a lakos ellen tett feljelentést, kinek egy szájkosár nélkül tartott kutyája a lábát megharapta.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Kerecsi Julianna ref. 8 napos, Nagy Lajos ref. 42 éves, Baracsi Ferenc ref. 45 éves, Forgács Imre ref. 25 éves, özv. Polacsek Henrikné izr. 70 éves.

— **Táncrendeket és rendező-jelvényeket** legszebb kiviteiben Dávidházy Kálmán könyvkötészete készíti.

Eladó gázlusterek

teljes lakásberendezésnek,
esetleg egyenként is. Cim:

Szent-Anna-u. 32.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Ma, esütörtökön, 1910 március 17-én:

Ujdonság!

Előszór!

Kis cukros.

Vigjáték.

Holnap, pénteken, március 18-án

másodszor

Kis cukros.

Vigjáték.

Heti műsor: Szombat: „Kis cukros”. Vasárnap: délután „Sasfók”, dráma, este „Ördög mátkája”, népszínmű. — Előkészületen: „Kuruzsló”, színmű, „Pillangó kisasszony”, opera, „Zách Klára”, daljáték, „Tüzimádók”, dráma.

* **Kis cukros.** Garault szellemes vigjátékának ma este lesz a bemutató előadása. A színtársulat vigjátéki személynete már napok óta készül erre a minden pikantériától ment és mégis mindvégig kacagtató, „fehér színlapos”, finom vigjátéknak premier jére, mely már a közl napokban megéri a fővárosban 50-ik előadását.

* **Ördög mátkája.** Gézy Istvánnak a Gyimesi vadvirág zseniális szerzőjének kitűnő népszínművét eleveníti fel az igazgatóság új betanulással. Az Ördög mátkája csak úgy, mint a Gyimesi vadvirág a székely népéletből vett alakjaival különös milliójével hat ránk. A főbb szerepeket Gazdy Aranka, Bárdos Irma, Báthory Maresa, Gerő Ida, Arday Vilma, Horváth Kálmán, Liget Győre, Lugosi, Nádor, Torma, Oláh adják.

TÁVIRATOK.

Khuen József főhercegnél.

Budapest, március 16. Khuen-Héderváry Károly gróf ma délelőtt 12 órakor kihallgatáson jelent meg József főhercegnél. A házfelosztásról és a trónbeszédéről tárgyaltak. A kihallgatás egy fél óráig tartott, mely után Khuen visszatért a miniszterelnöki palotába.

A trónörökös vadászik.

Zágráb, március 16. Ferenc Ferdinánd trónörökös ma Dolnij-Mijovára érkezett, ahol pár napig gróf Majláth püspök vendégeként fog vadászni.

Jakabffy esküszik.

Bécs, március 16. Jakabffy államtitkár ma ide érkezett. Ho nap a király kihallgatáson fogadja, amelyen az államtitkár le fogja tenni a belső titkos tanácsosi esküt.

Uj főispánok.

Budapest, március 16. A hivatalos lapban legközelebb új főispáni kinevezések fognak megjelenni. Az új főispánok közt közte van gróf Vay Tibornak szabolesi főispánna történt kinevezése is.

Közzgazdaság.

Budapesti gabonatársaság.

(Déli zárlat.)

Budapest, március 16.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. — Bágyadt irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek közül rozs és tengeri 5 fillérrel olcsóbb, a többi nyugodt. — Idő: derült.

Buza áprilisra	13.54—55
Buza májusra	13.36—37
Buza októberre	11.07—08
Rozs áprilisra	8.45—46
Rozs októberre	8.17—18
Zab áprilisra	7.26—27
Zab októberre	00.00—00
Tengeri májusra	6.17—18
Tengeri októberre	6.33—34
Repece májusra	13.50—60

A vetési varjuról

Országszerte oly igen megszokott lármás varjuserégük egy része télen át hazánkat nem találja eléggé dusan terített asztalnak s így időszakonként délibb tájakra is vonul, kivált az Adria mellékeire, sőt a földrengés által oly végzetesen sújtott Sziciliába is elvetődik. Am azért nem sokáig időzik a napsugaras olasz földeken.

Az ott lakó gazdák végtelenül gyűlölik és elkeseredetten üldözik. Erre ott rá is szolgál, miután a kultúrnövényekben érzékeny károkat okoz. Különösen az olajbogyótermelő és a szőlősgazda szítja az időnként jelentkező varjuserég fölbukkanását. Tél végén a délen már csirázó zöldségfélék kiesipegeti, egyben pedig kiássa, a koraérőnek elvetett burgonyaszeteleket is. Habár lóttetűből, mezei egérből s egyéb a gazdának kárt okozó veszedelmes növénypusztítókból temérdekelt fogyaszt a varju, nagyobb tömegben jelentkezik s így időnként rászolgál az üldözésre, amelyben hazánkban s délvidéken esetenként része is van. Lőporra a varjut nem érdemesítjük. A patron többet ér a varjunál azt tartja a gazda s így egyéb pusztító módokról és eszközökről gondoskodunk, hogy az elszaporodott varjaktól szabadulhassunk. Az egyszerűbb törbeajtési módok egyike a fagyöngy enyves anyagával megtöltött papirzacskó.

Az erős papirból kupalakban készült papirzacskók aljára a varjak által kedvelt főtt bab vagy főtt borsószemeket, esetleg husdarabkákat tehetünk. A kultivált földeken avagy szőlőkben megfelelő távolság kba vájt lyukakba lemélyesztjük a zacskót annyira, hogy annak felső kávájához a varju hozzáférközhessen, ez uton pedig esőré a zacskóaljba mélyeztethesse. Miközben a zacskó belsőjébe rejtett csalétek előszedegetésével vesződik, a zacskó belső felére kent enyvanyag szemeire tapad.

Minél inkább igyekszik az enyves veszedelmtől szabadulni, annál inkább belevergődik a ragacosos pépbe, amely csakhamar fejét is körülfogja, mire aztán tehetetlen vergődése közben a falvak vagy a tanyák gyermekcei hamarosan és könnyen el is bálnak vele.

Az elhatalmasodott varjuserég pusztításának gyakori és eléggé gyökeres módja az alvó varjuk összefogdosása. Sok persze nem kerül ez uton kézbe, mert az éber varju hamar felriad. Éj beálltával óvatosan a fákra csuszó suhancok gyors nesztelenségben egymás után képesek a varjak közül néha tekintélyesebb számú példányt is nyakon fojtani. Az ilyen öldöklésben gyakorlottabb kezű

suhanc éjente féltucatnál is több varjút képes elpusztítani, persze hihetetlen gyorsasággal kell eljárnia, miután a sűrű egymás mellett gunnyasztó varjak hamar felriadnak, éktelen káromlásuk pedig a szomszéd fákön tanyázó varjakat tizedelő suhancok munkáját is megakasztja, mire a hasznos mulatságnak vége szakad.

A varju közvetve is kárt okoz nekünk azzal, hogy a rovaremlőket őnála is határozottabban arányban tizedelő hasznos, éneklő szárnyasokat elriasztja mindonnan, ahol azok a gazdaság minden ágának nagy hasznot hajtanak.

Tagadhatlan, hogy temérdek az a sok kárttevő lény, amit a vetési varju elpusztít, kivált az év olyan szakában, amidőn az enyhe idő előhaladtával a rovarvilág is elhalmasodik; ilyenkor a növény kultúrában okozott kártétele elenyészően csekélyebb lesz. Végre, ha a vetésben itt-ott a kisebb számu varjusereg kárt is okoz a gazdának, mind egy szálal kipusztítani fölösleges őket, hiszen a vetésből szedi ki a varju a pajort, a csaszat, a drótférget stb is.

Ha tehát tavaszkor igen korán, ősszel pedig nagyon későn vetünk, sőt rosszul boronálunk, ne a varjura, hanem magunkra vessünk, a varjút pedig tartjuk távol madár-ijesztővel, vagy pedig tizedelgessük sorait a bevált pusztítási módszerek más valamelyikével. A mérreg alkalmazása kevésbé ajánlatos, miután egyéb hasznos állat is áldozatul eshetik, viszont az ismeretes vasfogószerszerek között akad olyan ősőbb fajta, egyszerűbb szárnyasfogó eszköz is, mert az aránylag nagyon óvatos varjunál is beválk.

Gy. K.

REGÉNY CSARNOK.

Fiatal házasok.

(Elbeszélés)

Irtá: GYÖNGYÖSSY LÁSZLÓ.

(Folytatás).

Rózsika az urára nézett, várta, hogy majd szól valamit erre a böles kijelentésre, de az ott ült duzmadtan, mint a bálvány, egy hang nélkül. Erre Rózsika felkelt az asztaltól és kiment, de odakint kezdett zokogni s tördelte a kezét.

— Edes jó Istenem, már uram sinés; nincs aki pártfogoljon, most jutottam másodsor árvaságra!

Böskének délután az edények körül a konyhában volt dolga. A kis menyecske sirva a kertet bujta egész délután, az ura, amint kertből látta, a tornácot mérte nagy léptekkel. Azonban eszeágában sem volt felesége keresésére indulni.

De estefelé mégis felkereste valaki. A Böske.

— Tekintetes asszonyom — kérdi tőle — hogy lesz hát már? Enálljak-e be megint a főzősbe, vagy a tekintetes asszonynak tesszik? Már nagyon is itt van a vacsorafőzés ideje. Ilyen rendetlen házat soha életemben nem láttam. Nem is bírom én ezt ki sokáig! Rózsika ráemelte könyes szemét.

Tulajdonképen mit is vétettem magának Böske?

Böske megsajnálta asszonyát a maga módja szerint.

— Ej, ej, érdemes is egy elrontott ebédet annyit sirni. Tessék csak hozzálatni, hogy annál pompásabb legyen a vacsora. Tekintetes asszonyom, csak főzzön, ne tördöljön egvébbel.

Rózsika hálás volt a bátorításért is. Akad hát mégis, aki biztatja.

(Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Degenfeld-tér 2. sz.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jóállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat igazgól. Specialis javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

15 Bejárat a II-ik kapun.

Ajánlom a legjobb kiviteiben és legolcsóbb árakon

Összes galvanikus elemeket	Osengókat a legjobb minőségben	Telefonok mindenféle kapcsolásra
Vilámhárítóanyag	Orvosi készülékek, mérőeszk.	Motorok, Dynamó gépek
Zseblámpák pillanatvilágításra	Mindenféle anyag, felszereléshez	

Kérjen árjegyzéket.

FÖLDVÁRY L.

debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamosszerelési vállalat

Piac-utca. (Ideiglenes barak.)

Telefon 168.

Telefon 168.

Molnár Ferenc

Zádor Lajos utóda

női divatterme

DEBRECZEN, FŐTÉR

(Városháza épület.)

Értesíti a hölgyközönséget, hogy a tavaszi divat legszebb újdonságai

kelmek, diszek, napernyők, felöltők, blousok megérkeztek.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN,

Kistemplombazár,

Megérkeztek

a legdivatosabb női kelmek, — selymek, ~~ Viole de laine. ~~

Óriási raktár! Olcsó árak!

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr. Degenfeld-tér 2. szám alatt.

Komlóssy Lajos magkereskedése DEBRECZEN.

Legjobb magvak, mint a világhírű „NAP“ jegyű

Takarmányrépa mag

kizárólag csak elsőrendű ólomzárolt lóhere, lucerna és fűmag

Mindenféle

konyhakerti és virágmagvak

KOMLÓSSY LAJOS magkereskedésében kaphatók

Debreczen, Piac- és Halvan-u. sarkán.

Telefon 213. szám.

Házhelyek eladása.

A vasuti főállomástól gyalog 6 perenyire, a mikepéresi ut mellett fekvő szőlőtelep **nyaraló és házhelyekre parcelláztatatik**. Igen előnyös feltételek.

Ertekezhetni **Piac utca 27. sz. alatti városi bérház első emeletén levő ügyvédi irodában.**

121-1910. sz. ü. b.

HIRDÉTMÉNY.

Debreczen sz. kir. város szegényügyi bizottsága az 1894-1910. sz. tanácsi határozatban nyert megbízás alapján pályázatot hirdet a városi szegényház szükségletének 3 évre fedezése céljából 100 férfi ing, 100 lábravaló, 60 öltöny nyári vászonruha, 100 drb. szalmazsák, 60 drb. sapka, 60 öltöny téli férfiruha, 50 pár csizma, 100 drb. csajka, fedővel és 20 drb. pokrócnak zártajánlati verseny útján biztosítására.

A részletes feltételek, valamint a szállítandó ruhaneműek mintái és azoknak minősége Kiss Lajos szegényházi gondnoknál az intézeti telepen bármikor megtekinthetők.

Az ajánlati kérvények és azokhoz szükséges árjegyzékek és kelme minták Vecsey Imre városi főjegyző urhoz intézendők és **f. évi április hó 5-ik napjának déli 12 óráig** beadandók, mivel a később érkező kérvények a versenytárgyaláson figyelembe nem fognak vétetni.

Debreczen, 1910 évi március hó 9.

Városi szegényügyi Bizottság.

Ajánlati felhívás.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa az ujonnan építendő csapatkórház vízvezetéki berendezéséhez szükséges munkálatok biztosítására zártajánlati versenytárgyalást hirdet:

Ajánlat csak a várostól kibocsátott ajánlati és költségvetési úrlapon — melyek a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért szerezhető meg — az összes munkákra együtt tehető.

A terv, általános és részletes feltételek a városi mérnöki hivatalban (Simonffy-u. 2. sz. II. emelet) a hivatalos órák alatt: d. e. 8-tól d. u. 1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban, „Ajánlat az ujonnan építendő csapatkórház vízvezetéki berendezési munkáira” felirattal ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalához **1910. évi március hó 29-én d. e. 10 óráig** adhatók be s ugyanaz nap d. e. 10 és fél órakor fognak azok a városháza kis tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

Később érkezett, vagy a feltételeknek és ezen felhívásnak meg nem felelő távirati utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlat beadása előtt tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő bántpénzt a város házipénztárába letenni s erről az elismervénót az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fenttartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatot más uton biztosíthassa.

Debreczen, 1910. évi március hó.

Városi Tanács.

Bosznay J. és Társa cég

Debreczen, Kossuth-u. 5

Tisztelettel értesíti a hölgyközönséget, hogy

tavaszi kosztüm és ruhaszövet újdonságai

~ nagy választékban ~
már raktáron vannak.

Tavaszi kosztümöket és alkalmi ruhákat saját műtermünkben a legújabb modellek szerint gyorsan és jutányos árak mellett készítünk.

Megnyílt!

Megnyílt!

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka- és cserépkereskedés.

Wesselényi-tér 6. sz. alatt, Berta-gőzmalom mellett. Kartelen kívül, tehát **olcsó árak.**

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nállam szerezze be

A

BORSOS-féle HAJSZESZ a

legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. **Hatása bámulatos.** Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredezését. **NŐTETI A HAJÁT** és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában ⁴⁴

DEBRECZEN.

Meglepetésül

olcsón vásárolhat látosövet, lorgnetet, arany szemüveget és csipetűt, prizmas látosövet leszállított árban csakis:

FISCHER JAKAB optikusnál,
DEBRECZEN, Főtér 23. (Sestina-ház.)

